

IAB-Info

Afgiftekantoor Brussel X
Bijlage bij nr. 17
16 oktober 2002

14e jaargang

Betalen binnen 30 dagen ?

Percentage ondernemingen per sector die binnen de termijnen betalen

Betaalgewoonten per sector	2001	2000
Uitgeverijen – Drukkerijen	74	76
Metallurgie	74	73
Textielindustrie	71	68
Chemische industrie	68	67
Kleding	66	66
Groothandel	65	60
Voedingsindustrie	64	71
Bouw	64	61
Kleinhandel	63	63
Assemblage van auto's	62	61
Diensten aan ondernemingen	62	58
Garages	58	61
Elektriciteit en gas	55	54
Vervoer	55	53
Horeca	54	55
Bureaumatica – Informatica	41	52

Betalingsgedrag ondernemingen (2001)

Betaling binnen de termijnen	60 %
Overschrijding termijnen : 1 - 30 dagen	18 %
Overschrijding termijnen : 31 - 60 dagen	8 %
Overschrijding termijnen : 61 - 90 dagen	4 %
Overschrijding termijnen : met meer dan 90 dagen	10 %

Betalen binnen 30 dagen ?

Schuldenaars zullen voortaan hun facturen binnen 30 dagen moeten betalen. Doen ze dat niet, dan lopen ze het risico aanzienlijke verwijlinteressen te moeten betalen. Partijen kunnen evenwel vooraf onderling overeenkomen van deze regels af te wijken. Een woordje uitleg.

In België wordt 40 % van de facturen te laat betaald. Volgens een recente studie van Graydon wordt één factuur op de 10 pas meer dan 90 dagen na afloop van de overeengekomen termijn vereffend. De Belgische vereniging van incasso-ondernemingen, die 17 leden telt, schat het aantal onbetaalde schuldvorderingen waarvoor op incasso-ondernemingen een beroep werd gedaan, op 77 000. Daarmee zou een totaalbedrag van circa 245 miljoen EUR gemoeid zijn.

En België behoort op dat vlak tot de slechtste leerlingen. Enkele jaren geleden lag de gemiddelde termijn van effectieve betaling in Europa op 54 dagen, terwijl deze in België 61 dagen bedroeg. Slechts vier landen deden het nog slechter, namelijk Griekenland, Portugal, Italië en Spanje. Bovendien blijkt dat de grote ondernemingen dubbel zo vaak aan de oorsprong liggen van achterstallige betalingen dan KMO's.

Deze overschrijdingen van de betalingstermijn leiden niet alleen tot een vertraging van de groei van ondernemingen, maar kunnen zelfs hun doodsteek betekenen. Dit geldt vooral voor de kleine en middelgrote ondernemingen die slechter gewapend zijn om zich tegen dergelijke praktijken te beschermen. Bovendien veroorzaakt dit vaak een sneeuwbal-effect. Immers, ondernemingen die op hun betalingen moeten wachten, kunnen daardoor zelf hun schulden niet betalen, enz. Niet minder dan 20 % van de faillissementen zou aan die betalingsmoeilijkheden toe te schrijven zijn.

Slechte betalers

Om dit probleem aan te pakken heeft België onlangs een Europese richtlijn naar Belgisch recht omgezet om de strijd aan te binden tegen slechte betalers. Met deze nieuwe wet worden alle handelstransacties beoogd. Dit slaat met name op de transacties tussen vennootschappen, tussen zelfstandigen, zelfs tussen ondernemingen en de overheid. De wet slaat echter niet op de verrichtingen met de gewone consumenten en evenmin op de verrichtingen tussen openbare besturen. De betalingen die verschuldigd zijn ter vergoeding van schade, waaronder de uitkeringen van verzekeringsmaatschappijen, vallen evenmin onder deze nieuwe wet.

In de praktijk zullen alle facturen binnen 30 dagen na hun ontvangst betaald moeten zijn, en dit voor alle contracten die na 7 augustus 2002 afgesloten zijn alsook voor de contracten die vóór die datum zijn afgesloten, maar twee jaar na die datum nog steeds voortduren. Dit geldt met name voor de contracten die op 6 augustus 2002 zijn afgesloten voor een periode van 4 jaar. Gebeurt de betaling niet binnen die termijn, dan zullen automatisch verwijlinteressen verschuldigd zijn, zonder dat de schuldeiser de schuldenaar vooraf in gebreke hoeft te stellen. En die interesten hebben een ontradend effect : ze worden berekend op basis van de referentie-interestvoet van de Europese Centrale Bank en bedragen momenteel 10,5 %.

De schuldeiser zal eveneens recht hebben op de terugbetaling van de gerechtskosten, waaronder de deurwaarderskosten, en op een redelijke schadeloosstelling voor de invorderingskosten, waaronder de kosten voor het inschakelen van een incasso-onderneming of de erelonen van een advocaat. Het totale bedrag van die «redelijke schadeloosstelling» is evenwel beperkt; het maximumbedrag moet nog bij koninklijk besluit worden vastgelegd, iets wat de Belgische vereniging van incasso-ondernemingen sterk betreurt. Het probleem ligt in de bepaling van dat plafond. De kost van de invordering staat immers niet altijd in gelijke verhouding tot de bedragen die op het spel staan en het is vaker goedkoper een schuldvordering van 10 000 euro te innen dan een schuld van 100 euro.

Afwijkende clausules

Het staat de partijen evenwel vrij af te wijken van de regels waarin deze nieuwe wet voorziet. Zo is er niets dat hen verhindert onderling overeen te komen dat de facturen binnen 90 dagen betaald moeten worden en dat, indien dit niet gebeurt, een lagere interest verschuldigd zal zijn mits een voorafgaande ingebrekestelling. Precies daarin ligt één van de zwakke punten van de wet.

Die wet wordt verondersteld de kleine ondernemingen te beschermen, maar het zijn precies die ondernemingen die minder goed geplaatst zijn om te onderhandelen om de eenvoudige reden dat de machtsverhouding tussen de grote vennootschappen en de kleine leveranciers ongelijk is. In de meeste gevallen zijn het die grote vennootschappen die de spelregels bepalen, terwijl de 'kleintjes' onvoldoende gewicht in de schaal kunnen leggen om hun belangen te verdedigen.

En de ondernemingen hebben al lang begrepen dat ze er voordeel bij hebben hun betalingen uit te stellen. Sommige professionals uit de sector zijn van mening dat men de marktregels moet laten spelen, ook al was het wenselijk geweest toch een uiterste betalingstermijn vast te leggen.

In geval van misbruik kan men steeds de rechter inschakelen om hem de termijn te doen verkorten of de interesten te doen verhogen. En aangezien een handelaar het vaak moeilijk heeft om een vordering in te stellen tegen zijn klant, laat de wet toe dat beroepsverenigingen of interprofessionele organisaties hun gedupeerde leden vertegenwoordigen.

Maar daarbij is de nodige voorzichtigheid geboden. Immers, schuldeisers die een strikte toepassing van de wet vragen of die de rechtbank inschakelen, lopen het risico contracten en klanten kwijt te spelen.

Er zijn maar weinig schuldeisers die bereid zijn een dergelijk risico te nemen.

Eigenlijk kan worden geconcludeerd dat de nieuwe wet – althans in een eerste fase – weinig impact lijkt te hebben op de verhoudingen tussen de KMO's en de grotere ondernemingen. Ondanks deze beschouwingen wordt de nieuwe wet vrij gunstig onthaald door de professionals uit de sector die deze wet toch als een positieve stap voorwaarts beschouwen.

(501/NB I.A.B.)

© 2002 Alle rechten voorbehouden.

Noch deze publicatie, noch gedeelten ervan mogen worden gereproduceerd of opgeslagen in een retrieval systeem, en evenmin worden overgedragen in welke vorm of op welke wijze dan ook, elektronisch, mechanisch of door middel van fotokopieën, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De auteurs, de redactie en de uitgever streven naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie waarvoor ze echter niet aansprakelijk kunnen worden gesteld.

Verantwoordelijke uitgever : J. De Leenheer, IAB, Livornostraat 41, 1050 Brussel (tel. (02) 543 74 90, e-mail : info@iec-iab.be)
IAB-publicatie, in samenwerking met Kluwer uitgevers, Raghen Business Park, Motstraat 30, 2800 Mechelen.